

[Kristen Amby.]

mindre tiltalende for os. Det ærede Medlem sagde følgende: Vi er ikke sikre paa, at denne Mindreejermentalitet — det var det Udtryk, det ærede Medlem brugte —, altsaa den Mentalitet, der skabes hos Mennesker, der ejer saadan en lille Smule af et Hus, her altsaa en Lejlighed, er heldig.

Det er den Anskuelse, det ærede Medlem nærer: Vi har den modsatte Anskuelse, og det er ikke bare os som Parti, der har den Anskuelse, men det er den Anskuelse, der efter mit Skøn ligger bag ved 1938-Loven, som oprindeligt var en Lov fremkaldt af befolkningspolitiske Grunde, men blev en boligpolitisk Lov. Den undergik saadanne Forandringer her i Rigsdagen med alle Partiers Tilslutning, at man har Lov til at sige, at ved Siden af de befolkningspolitiske, beskæftigelsesmæssige og rent boligmæssige Opgaver, den omfattede, var der tillige lagt, om jeg saa maa sige Grundstenen til et boligpolitisk Syn, bag hvilket alle Rigsdagens Partier, i hvert Fald de fire store Partier, stod, og jeg kan ogsaa sige, at bag ved dette boligpolitiske Syn laa naturligvis det Menneskesyn, at det vilde være af Værdi at gøre saa mange Mennesker som muligt til Ejere. Det var et Syn, der gik stik imod visse udtalte kollektivistiske Tendenser.

Det Syn vedkender vi os, og vi har ogsaa Lov til at sige, naar vi ser paa Lovgivningens Udvikling siden 1938 og den Praksis, der er fulgt deraf, at det virkelig har vist sig, at naar det danske Folk, altsaa den Kategori, der ikke selv har kunnet skaffe sig de store Kapitaler til at bygge Huse for, har faaet tilbudt denne Haandsrækning igennem Lovgivningen, saa har de grebet efter Haanden, og saa har de virkelig faaet det ud af Lovgivningen, som man tiltænkte. Der er bygget for store, meget store Midler efter denne Lovgivning, ogsaa de rene Parcel- og Rækkehuse, men i øvrigt ogsaa i den Form, hvor man faar en Rente- ret, nemlig Andelsboligforening eller andet. Det har vist sig, at vi har ramt noget centralt, et Ønske hos Befolkningen. Man har undertiden i Boligdebatter villet hævde, at der var Fanatikere, der vilde have bare høje Huse, og andre Fanatikere, hvortil bl. a. jeg skulde høre, der vilde have bare lave Huse. Saadan ligger det slet ikke. Men vi har ment at skønne rigtigt, naar vi sagde, at der i den almindelige, jævne Befolkning er en uudryddelig Trang til eget Hus, et eget Bosted, enten det nu er et Hus med Have — det vil mange helst have — eller en Lejlighed, som de kan sige er deres, den

har de Part i, den har de været med til at betale for og tilvejebringe. Den Trang vil vi imødekomme, den vil vi ikke være med til at udrydde, den vil vi være med til at underbygge. Det er det, der ligger bag ved denne Lovgivning, og derfor er det klart, at vi maa stemme imod det nævnte Ændringsforslag ud fra disse Synspunkter.

Jeg vil gerne sige, at det gør mig ondt — det er det, jeg skal slutte med — at have læst og at have hørt fra saa mange erhvervsdrivende, væsentligt fra Haandværkere, at vi nu vilde socialisere Boligbyggeriet, og at det private Initiativ blev skubbet til Side. Dette er ikke rigtigt. For det første faar, hvis jeg maa have Lov til at tage det i den Orden, det rent erhvervs-mæssige Byggeri — det er vist det, nogle forstaaer ved privat Byggeri i det hele — en langt større Hjælp i Form af billigere Laan, end det nogen Sinde tidligere har faaet, og end det maaske egentlig for mange vil synes rimeligt, i visse Tilfælde, naar der er Kommune-garanti for den sidste Del af Laanet, op til 85 pCt. af Ejendommens Værdi — det kan nu ogsaa gælde en vis Kategori af høj Bebyggelse — til en Rente, der i visse Tilfælde kan ligge nede paa 2 pCt. og i andre Tilfælde oppe paa 2½ pCt. Det er ikke et lille Klatlaan, naar det er mellem de 85 pCt. og de 45 pCt. af Boligens Værdi, som man vel sagtens højst faar i Kredit- og Hypotekforeningslaan. Det vil altsaa sige, at det rent private Erhvervsbyggeri herved faar 40 pCt. af Finansieringen gennem billige Statslaan, saa billige, at Staten da i hvert Fald ikke, naar det drejer sig om langfristede Laan, kan faa dem til den Rente paa Markedet i Dag. Man har ingen Ret til fra privat Haandværkerside at komme og sige, at der ikke er nogen virkelig Støtte i denne Lovgivning, naar dette er Tilfældet.

Men dernæst ønsker jeg at hævde, at efter mit Synspunkt — og jeg mener, at det er et sagligt rigtigt Synspunkt — er det dog Privathaandværket, der bygger, ogsaa naar det er det saakaldte sociale Byggeri, det, Boligselskaberne foretager, hvad enten det er Andelsboligselskaber, Boligaktieselskaber eller selvejende Institutioner. Byggeriet finder dog Sted efter Tilbud og Licitationer, og jeg mente egentlig, at Haandværkernes fornemste Opgave var at bygge og at tjene deres Penge ved at bygge. De, der byggede bedst og billigst alle Forhold taget i Betragtning, og som var organiseret bedst, tjente mest. Det er en Haandværket helt uvedkommende Ting at købe en Grund og at være sin egen Byg- herre. Jeg har ikke noget imod, at man gør